

LA TRIBUNA

Guanyar o servir?

Davant les eleccions generals

JAUME

BARTUMEU
CASSANY

Excap de Govern

El calendari d'aquestes properes setmanes ens assenyala la proximitat de les eleccions generals per elegir els vint-i-vuit consellers generals que hauran de votar la persona que, sigui o no consellera general, esdevindrà cap de Govern per als propers quatre anys.

Seràn els parlamentaris, elles i ells, que tindran la difícil tasca de trobar la manera que les lleis donin l'adequada resposta a les necessitats de les persones en aquests moments difícils i complicats.

L'obligatorietat de produir un discurs apte per a mecanismes de comunicació primaris i superficials provoca que el llenguatge polític s'hagi degradat i això ens està portant a una degradació de la convivència ciutadana.

El Consell General dona forma i condiona la societat andorranca. La legislatura que ara arriba al final ens deixa una trista impressió del funcionament de les principals institucions de l'Estat andorrà. Només faltava la traca final: el ministre de Finances que ha de vetllar perquè tothom compleixi amb l'obligació constitucional, que totes les persones físiques i jurídiques contribueixin a les despeses públiques segons la seva capacitat econòmica, no complia amb les seves obligacions tributàries.

Em temo que hi haurà molts dubtes dels votants a l'hora de donar un aprovat a aquesta legislatura 2019-2023.

El parlament, el nostre Consell General, hauria de servir per evitar que tota diferència d'opinió es converteixi en un enfrontament obert entre adversaris que acaben esdevenint enemics irreconciliables.

Els consellers i les conselleres general saben, o haurien de saber, que és tan difícil que un esti-

gui completament equivocat com que tingui tota la raó quan opina sobre els assumptes del país; per tant haurien de tendir a escoltar les raons de l'altre per si de cas millora les pròpies. Perquè, naturalment, el seu propòsit no és tenir raó, sinó trobar la veritat. Aquests trets –sentit comú, humilitat i ànim de servei– són els requisits que hauria de complir tot bon parlamentari al proper Consell General.

El que és genuïnament humà no és encertar-la sempre, sinó aprendre dels errors comesos.

No és pas això, dissortadament, el que hem vist que predominava al Consell General aquests darrers quatre anys.

Davant les qüestions transcendents per al país que tindrà a l'ordre del dia el Consell General que resulti de les properes eleccions –l'acord d'associació amb la Unió Europea, l'endeutament públic i la fractura social entre les dues Andorres en són només tres exemples– fa mesos i mesos que defenso que convé un gran acord polític de país, transversal i valent.

Això no és pas contradictori amb el fet que en tot parlament, i per tant també al proper Consell General, cal que hi hagi dos grans partits o grups de partits: un que representi els que pensen que el progrés és la sal de la vida i un altre que agrupi els que pensen que no és el mateix renovar que millorar. És tradicional anomenar progressistes o d'esquerrers els primers i conservadors o de dretes els segons. La necessitat d'aquests dos grans grups no neix ni de la distribució dels escons al Consell General, ni de l'existència de classes socials, ni de la diversitat de creences, sinó d'alguna cosa més profunda: el fet que una bona llei ha d'harmonitzar sempre dues virtuts en aparença contràries, la sensibilitat social –alguns en dirien la misericòrdia– i el rigor.

Totes dues haurien de ser presents, encara que en proporcions variables, en qualsevol disposició, perquè si falta el rigor es pot arribar al desgavell mentre que, com és prou sabut, el rigor econòmic sense sensibilitat social és crueltat.

No és desaconsellable, ni responsable, atorgar drets ignorant la possibilitat que faltin recursos. Tampoc ho és acceptar austeritat a qui té moltes dificultats per arribar a final de mes.

Els valors no cauen del cel, són fruit de l'acció humana.

Avui, al Consell General, la norma emana més de l'economia que de la política o la religió. Mana també molt aquesta mena de poti-poti tecnològic que va pel camí de convertir-se en el principal marc de modelatge –formatejar en diuen– de la ciutadania. I no oblidem la sobredosi d'un espai comunicatiu que desborda els mitjans tradicionals i cau en cascada sobre la població.

Hi ha un clima enrarit d'autoritarisme postconstitucional davant un estat d'inquietud creixent.

La política cedeix a l'economia la capacitat normativa: competitivitat i productivitat són els horitzons morals d'aquest inici del 2023.

Però no podem oblidar, ni tampoc menystenir, que en la nostra democràcia constitucional el diàleg i la convivència requereixen uns protocols de comunicació i unes regles de joc compartides.

A les portes de les eleccions generals tenim el perill de caure en la societat de la indiferència, amb la consolidació del desinterès col·lectiu. L'augment de la desafecció i el desencís suposaria la derrota de la política i la cultura en mans de l'economia i de la comunicació sota l'allau digital.

Amb aquesta perspectiva penso que l'únic que els votants hem de demanar als candidats i a les candidates és que els motius no el desig de guanyar unes eleccions, sinó el propòsit de servir el país. Aquest propòsit és l'últim tret del bon parlamentari; del bon conseller general, però ha brillat per la seva absència gairebé sempre. I, tanmateix, de la seva presència constant en depèn la supervivència de la nostra democràcia constitucional.